

RUNE
CHRISTIANSEN.
FANNY OG
MYSTERIET I
DEN SØRGENDE
SKOGEN.
Roman.

FORLAGET OKTOBER

Rune Christiansen

FANNY OG MYSTERIET
I DEN SØRGENDE
SKOGEN

Roman

FORLAGET OKTOBER 2017

Virkeligheten, eller i hvert fall det som gir seg ut
for å være virkelig, kom tilbake.

– PIERRE MICHON

DØDEN

Sakte, sakte. Alt dette strevet. For ingenting oppstår av seg selv. Verken den iherdige solen eller det mest ubemerkede livet nede i havdypet ble skapt uten besvær, uten nåde. En grevling forsøker å finne et hjem under et brospenn, ute i åkerlandet støtes stein og leire opp gjennom jordsmonnet, og treverket som vrir seg og gir etter i husets indre, aner ingenting om sin egen tålmodighet.

Jeg husker ikke lenger i hvilken sammenheng, men en gang da jeg var ung, påsto jeg at det var fullt mulig å regne seg frem til om to mennesker, to fremmede mennesker, en dag kom til å møtes. Det var ganske enkelt snakk om matematikk, mente jeg. Uttalelsen fløy ut i rommet og lignet mest av alt et bevinget insekt med fine antenner. Selvsagt var det bare oppspinn, i beste fall et eventyr til trøst, for snarere er det vel slutten som lar seg beregne, og adskillelsen som er innlysende og mulig å kalkulere med.

La meg fortelle en historie: En kvinne og hennes ektemann kom ut for en bilulykke. Dagen var på hell, de var på vei hjem fra et kjøpesenter, og uvisst av hvilken grunn skjente bilen ut av veibanen og rakt inn i en høyspentmast. Mannens liv sto ikke til å redde, kvinnen ble liggende en uke på sykehus, så døde også hun. De etterlot seg en sytten år gammel datter, Fanny, den siste gjenlevende i et ellers barnløst slektsledd, og mens de bedrøvelige begivenhetene utspilte seg, tok høsten tak, uker med uopphørlig regn fulgte, og snart sto kornet og svartnet på åkrene.

Til tross for sine unge år fikk Fanny lov til å bli boende i barndomshjemmet. Månedene gikk, men sorgen fulgte henne, den tilhørte henne, som øyenfargen, den skjeve nesen og formen på fingrene. Det var en både arbeidsom og kravløs tid der i det gamle huset. Fanny gjorde som best hun kunne, det var ingenting særskilt, komme seg på

skolen, reparere takrennen, hugge ved og holde ugresset nede.

En morgen ble hun vekket av kraftige vindkast. Blåsten hadde fått bjørketrærne ute i gården til å svaie så tøylesløst at de ytre greinskuddene pisket og kakket mot takrennen. Og da hun innså at det ikke kom på tale med videre søvn, sparket hun dynen til side og satte seg opp på sengekanten. Hun foldet hendene, ikke for å be, men for å lytte. Var det en rev som romsterte der ute i søppelkassene? Det minnet om kveldene når moren skranglet med husgerådet på leting etter en eller annen tiltrengt visp eller kasserolle. Moren som hadde latt henne i stikken der i det gustne lyset på hospitalet etter å ha ropt, ja skreket, at det var sentimentalt og sykelig, det å sitte ved en seng og vente på at noen skulle dø. Den forrykte og livredde moren. Med ungdommelig vitebegjær hadde Fanny spurt like ut hva det var hun engstet seg for. Visste ikke Fanny det? Det var døden. Det var døden moren fryktet. Ikke døden sånn i sin alminnelighet, ikke døden som kjensgjerning, men sin egen død, sitt eget endelikt. Så var det sagt; det var dette uoppsettelige, det var det moren fryktet.

Det slo Fanny hvor vage minnene om den bedrøvelige tiden etter ulykken hadde vært. Morens ansikt sto underlig utydelig for henne. Det var som om erindringen var oppspedd, vasstrukken, bare uskarpe gjengivelser. Og faren? Med ham var det likedan. Han var bestandig på reise, det husket hun, alltid hadde han noe å skjøtte. Men det hendte at Fanny så foreldrene i drømme, av og til fikk hun øye på dem, så livaktige begge to, i en by hun aldri hadde besøkt, en innbilt by, like fullt en by med travle gater og frodige parker og fontener og brosteinsbelagte plasser der folk hastet til og fra med sine gjøremål. Det var en underlig lindring i disse synene: En flokk duer flakset opp fra et travelt torg, skolebarn lekte foran en avisioskiosk, og et fly krysset himmelen på vei hvem-vet-hvor. Men gleden ved disse synene var flyktig, og snart var alt sammen uten feste, nullstilt, glemt.

Det besynderlige, de gangene Fanny tenkte på omstendighetene rundt foreldrenes bortgang, var at hun, til tross for det som voldt smerte, alltid følte seg så behersket, så likevektig, og de gangene hun senere så dem, i drømme altså, var det som om det gamle gjengangermotivet ble vendt på hodet: Da var det hun, en levende, som hjemsøkte de døde, da var det hun som forstyrret og kastet om på de dødes realiteter, som et fantom, som et skrømt i deres hinsidige eksistens.

Fanny stilte seg ved vinduet. Foran uthuset lå det en haug med ved som måtte kløyves og stables. Den var gjennomvåt, det ville ta tid, og det kom til å koste krefter. Men Fanny var flink med både øks og sag, og heldigvis var kubbene kappet i den lengden hun ønsket. Tretti centimeter. Det var perfekt for både jernovnen i andre etasje og peisen inne i dagligstuen. «Dagligstuen», det var et uttrykk hun hadde fra foreldrene, slike ord og begreper heftet ved værelsene og omgivelsene også nå da Fanny levde alene i huset.

Moren, og dermed også Fanny selv, tilhørte en av de eldste slektene i bygda, men det hadde ikke ført med seg verken velmakt eller berømmelse. De kom fra utrettelige, stabile og ikke minst bofaste folk, det var det hele. Tross alt var det ikke noen adelsfamilie Fanny stammet fra, snarere var det snakk om småkårsfolk: skogsarbeidere, gruvearbeidere og sauebønder, og nærmere Fannys egen tid: meieriansatte, håndverkere og en og annen lærer. Trauste og solide var de, alle som en, og med liten utferdstrang. Fanny selv var av en annen støpning, hun var både rastløs og foretaksom, og hun likte å reise: Allerede som femtenåring hadde hun syklet alene en hel sommer rundt på Jylland, og året etter fartet hun, også da alene, omkring sørvest i England.

Fanny gjespet høylytt og satte pannen mot ruten, sto slik og forsøkte å gripe tilbake i drømmen. Var det ikke noe med verdensrommet og en stjerne som sluknet? Nei, nå måtte hun i gang. Hun tok på seg regnjakke og gummistøvler og gikk utenfor. For å luften lot hun ytterdøren stå

åpen, og så ga hun seg i kast med veden. Arbeidet gikk lettere enn hun hadde fryktet, og hun var svært metodisk, bar de kløyvde kubbene inn i uthuset og stablet dem pent opp mot veggen, for hun ville ikke ha vedskier liggende og flyte på tunet.

Etter at arbeidsøkten var over, hengte hun øksen på plass og ble stående og betrakte huset. Det var høyt og langstrakt og smalt. Den hvite malingen boblet og flasset på østveggen, slik hadde det vært så lenge hun kunne huske, men ellers var bygget i god stand. Gavlene reiste seg om kapp med trærne, vinduene speilet de frodige åsene, og gikk man opp på loftet eller sto på høyden bak uthuset, kunne man få et glimt av en stor innsjø som hvilte i det slakke dalføret.

I andre etasje sto soveromsvinduet åpent slik Fanny hadde etterlatt det. Så ble hun var en uregelmessig dunking inne fra huset. Hun tok noen skritt bakover og strakte hals. En hjort kom til syne i det åpne vinduet. Den spankulerte nølende, rykkete, nærmest fryktsomt frem og tilbake der oppe. Så stakk den hodet frem og været ut i luften. De mønstret hverandre, Fanny og skogsånden. Hvordan hadde den kommet seg inn? Og hvordan skulle hun få den ut? Hun ville nødig risikere å møte dyret i trappen. Hun kunne kanskje kaste en stein eller en kjepp opp mot den. Stakkaren måtte vel ha et eller annet instinkt som kunne hjelpe den med å finne veien tilbake til friheten. Ble den skremt nok, måtte den da klare å unnfly en fare. Fanny så seg omkring, trev en liten kjepp, løftet den og hoiet mot dyret. Men hjorten virket ikke det minste bekymret. Fanny tok tilsprang og pælmet trebiten opp mot den. Dyret rykket unna, og ganske straks lød det et brak oppe fra værelset, et brak etterfulgt av høylytte støt. Så kom hjorten byksende ut av vinduet. Med oppsperrede øyne og tungen flagrende i kjeften traff den bakken. Noe brøt sammen i den fortumlede kroppen, den spratt viljeløst fremover, forsøkte å springe videre, men uten å lykkes. Den ville liksom brøle, men det kom bare noen ynkelige, dype raut fra strupen. Fanny knep

igjen øynene og holdt for ørene, men ingenting ble stengt ute, ingenting ble borte, det var som om alle lydene skrallet inne i hodet hennes, som om pinen forvillet seg inn i henne der hun sto. Hjorten sparket og kavet. Fanny pustet inn, men ikke ut, hastige rykk i brystet. Da hun endelig fikk samlet seg, gikk hun nok en gang til uthuset for å hente øksen. Øksehammeren luktet av frisk kvæ. Uten å nøle grep hun skaftet med begge hender, svingte armene til værs, og med resolutt kraft lot hun det kvasse stålet råke dyrehodet. Og i en nærmest uavbrutt bevegelse kastet hun våpenet fra seg og dumpet ned i grusen tett inntil dyret. Den metalliske lukten kjente hun fra de gangene hun hadde blødd neseblod. Hun pleide å gjøre det om sommeren, i den støvete varmen, det var nok en eller annen allergi hun hadde, øynene sved alltid i solen. Hun kikket på det mørke søkket i hjortens pannebrask, det glinset i det dype hakket. Hva skulle det være godt for å gå inn i et fremmed hus? Hva skulle det tjene til å romstere omkring og forville seg opp en tvilsom trapp? Fanny la hånden på dyret. Enkelte blomster, enkelte sødmefylte blomster, om man lukter lenge på dem, helt til den første henførelsen avtar, får en til å tenke på forfall og død.

ET VENNSKAP